Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken
Algemene Directie Identiteit en Burgerzaken

Beslissing nr. 016/2026

Betreft:

Aanvraag die uitgaat van het Agentschap Binnenlands Bestuur om een steekproef uit het Rijksregister te ontvangen met het oog op het realiseren van een onderzoek naar de integratie en leefomstandigheden van tijdelijke Oekraïense ontheemden in Vlaanderen

DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN BINNENLANDSE ZAKEN, BELAST MET BELIRIS,

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen,

Gelet op de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten,

Gelet op de wet van 16 december 2002 houdende oprichting van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen,

Gelet op verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming),

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens,

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering tot oprichting van het Agentschap Binnenlands Bestuur van 28 oktober 2005,

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie,

Gelet op het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid,

Beslist op 02/07/2026

1. Algemeen

De aanvraag werd ingediend door het Agentschap Binnenlands Bestuur, hierna de "Verzoeker" genoemd, om steekproeven uit het Rijksregister te ontvangen met het oog op het realiseren van een onderzoek naar de integratie en leefomstandigheden van tijdelijke Oekraïense ontheemden in Vlaanderen. De Verzoeker deelt mee dat de Vlaamse Statistische Autoriteit (hierna: "VSA") zal optreden als derde vertrouwenspersoon.

De Verzoeker heeft de contactgegevens van de aangewezen DPO en de verantwoordelijke voor de verwerking van de gegevens meegedeeld.

2. Specificiteiten - Behandeling van de aanvraag

2.1 Type aanvraag

Het gaat om een nieuwe aanvraag en geen uitbreiding of wijziging van een eerder toegekende machtiging.

De Verzoeker vraagt gemachtigd te worden om, via een derde vertrouwenspersoon, een steekproef te ontvangen met de informatiegegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid:

- 1° (naam en voornamen),
- 2° (geboortedatum),
- 3° (geslacht),
- 4° (nationaliteit),
- 5° (hoofdverblijfplaats),
- 14° (verblijfstoestand voor de vreemdelingen bedoeld in artikel 2),

van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

2.2 Ratione Personae (artikel 5 van de wet van 1983)

De Verzoeker vraagt een mededeling van de gegevens op basis van artikel 5, eerste lid, 2°, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen. Artikel 5, eerste lid, 2° van de voornoemde wet van 8 augustus 1983 voorziet met name in de toegang tot het Rijksregister voor de openbare of private instellingen van Belgisch recht voor de informatie die zij nodig hebben voor het vervullen van taken van algemeen belang die hen zijn toevertrouwd door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie.

Artikel 51, tweede lid van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid bepaalt:

> *"Het Vlaamse integratiebeleid wordt wetenschappelijk onderbouwd via monitoring, beleidsverkennend en beleidsevaluatief onderzoek en statistische studies. Hiervoor worden analyses uitgevoerd op basis van administratieve data en kunnen bevragingen."*

Het derde en vierde lid van voornoemd artikel bepalen vervolgens:

"Om de doelstelling, vermeld in het tweede lid, te bereiken kunnen onderzoeksinstellingen of het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, § 4, van dit decreet, persoonsgegevens van personen van Belgische en buitenlandse herkomst verwerken in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming en met titel 4 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

Met het oog op het realiseren van de doelstelling, vermeld in het tweede lid, zal het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, § 4, van dit decreet, periodiek bevragingen uitvoeren bij personen van Belgische en buitenlandse herkomst. Voor het uitvoeren van deze bevragingen zal het departement of het intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, vermeld in artikel 16, § 4, van dit decreet, optreden als verwerkingsverantwoordelijke voor volgende persoonsgegevens:
1° persoonlijke kenmerken en identificatiegegevens afkomstig van het Rijksregister op basis van de steekproeftrekking;
2° de op basis van toestemming gevraagde persoonsgegevens."

Artikel 16, §4 van voornoemd decreet van 7 juni 2013, bepaalt:

"§ 4. De Vlaamse Regering kan de beleidsondersteuning en de beleidsvoorbereiding van het Vlaamse integratiebeleid toevertrouwen aan een departement of een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid."

Deze taak is aan de Verzoeker toevertrouwd bij:

- artikel 2, tweede lid, 2°, en artikel 4, 1°, van het besluit van de Vlaamse Regering tot oprichting van het Agentschap Binnenlands Bestuur van 28 oktober 2005;
- *juncto* artikel 30, §1 en §2, 1°, a), b) en c), en 2° van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie.

De voorwaarden van artikel 5 van de voornoemde wet van 8 augustus 1983 kunnen bijgevolg als voldaan worden beschouwd.

2.3 Categorieën van betrokkenen

De Verzoeker wenst een steekproef van gegevens te ontvangen van een steekproef van 10.000 tijdelijk ontheemden uit Oekraïne, vanaf 18 jaar tot en met 85 jaar, wonend in het Vlaams Gewest, zowel mannen als vrouwen.

2.4 Algemene beschrijving – Doeleinden

2.4.1 Context van de aanvraag

De aanvraag wordt door de Verzoeker ingediend om een onderzoek naar de integratie en leefomstandigheden van tijdelijke Oekraïense ontheemden in Vlaanderen te realiseren. Het doel van het onderzoek is om een antwoord te krijgen op de positie van Oekraïense ontheemden, het effect van de bredere beleidsaanpak op hun leefomstandigheden en integratie en hun toekomstperspectieven.

De Verzoeker geeft aan dat, sinds de start van de oorlog in Oekraïne in februari 2022, meer dan 95.000 tijdelijke beschermingscertificaten afgeleverd zijn in België, waarvan bijna meer dan 40.000 in Vlaanderen. Deze mensen vallen onder het statuut van tijdelijke bescherming dat aanvankelijk tot maart 2026 zou gelden.

Recentelijk (13 juni 2025) werd door de Europese Raad het licht op groen gezet om dit statuut van tijdelijke bescherming te verlengen tot maart 2027. Volgens Verzoeker mist men in Vlaanderen diepgaande inzichten in de leefwereld van deze groep. Er zijn tot op heden geen representatieve onderzoeken die de Oekraïense ontheemden zelf bevragen over hun positie in Vlaanderen en de effecten van de bredere beleidsaanpak op hun leefomstandigheden en integratie en hun toekomstperspectieven. De Verzoeker ontsluit meerdere beleidsmonitoren, met ondersteuning van de VSA, waaronder de Gemeente-Stadsmonitor, de Barometer Samenleven en de survey Samenleven in Diversiteit. Deze drie monitoren zijn het resultaat van een representatieve bevraging, op basis van een steekproef uit het Rijksregister. De Verzoeker wil zich verder ontwikkelen als een kennisorganisatie, met het oog op een informatie-gedreven lokaal en Vlaams beleid met als spil de uitbouw van een ABB kennisorganisatie.

Om de survey bij Oekraïense ontheemden op een wetenschappelijk onderbouwde manier te kunnen uitvoeren is er een representatieve steekproeftrekking nodig. De Verzoeker geeft aan dat het gaat over een steekproef van Oekraïense ontheemden vanaf 18 tot en met 85 jaar, wonend in het Vlaams Gewest. Ook Oekraïense ontheemden die in het nooddorp gevestigd zijn, behoren tot de steekproefpopulatie. De Verzoeker wenst representatief te werken naar geslacht, leeftijdscategorie (5 categorieën) en verstedelijkingsgraad (3 categorieën), en geeft aan dat volgende gegevens noodzakelijk zijn: identificatiegegevens (naam, voornaam, volledig adres met postcode en NIS), persoonlijke kenmerken (geboortedatum, geslacht), informatie betreffende nationaliteit (nationaliteitscode) en bijzondere informatie met betrekking tot de verblijfsstatus van vreemdelingen (IT 202 2.3.0).

De Verzoeker zal hierbij op geen enkel moment het basissteekproefbestand van het Rijksregister ontvangen, en geeft aan dat de VSA zal optreden als TTP. De concrete taken van deze laatste zullen de volgende zijn:

- De VSA ontvangt van het Rijksregister het basissteekproefbestand (met daarin de gegevens van de steekproefpersonen);

- De VSA zal de variabele verstedelijkingsgraad aanmaken op basis van de NIS-code: er worden drie niveaus onderscheiden: Antwerpen/Gent, 11 overige centrumsteden, rest van Vlaanderen. De VSA maakt een pseudonummer aan, zodat in een latere fase de non-responsanalyse en weging uitgevoerd kan worden;

- De VSA zal een kwaliteitscontrole uitvoeren op dit basissteekproefbestand om na te gaan of de verkregen gegevens voldoen voor de enquête/survey. De VSA zal vervolgens aan de Verzoeker meedelen of de kwaliteit van de steekproef voldoende is of niet. Bij problemen met het steekproefbestand zal de VSA deze problemen signaleren aan de Verzoeker, die op zijn beurt naar het Rijksregister zal terugkoppelen. Hierbij zal de Verzoeker weliswaar op geen enkel ogenblik de steekproefgegevens ontvangen of inkijken;

- Indien de verkregen gegevens volgens de Verzoeker voldoen, zal de VSA het basissteekproefbestand aan het veldwerkbureau meedelen met hierin naam, voornaam, postadres, pseudonummer, geslacht en leeftijdscategorie zodat het veldwerkbureau de steekproefpersonen kan contacteren;

- De resultaten van de survey worden door het veldwerkbureau verzameld in één surveydatabestand en dit bestand wordt bezorgd aan de VSA. De VSA zal een kwaliteitscontrole doen (non-respons analyse) en de weging uitvoeren.

Daarna ontkoppelt de VSA het basissteekproefbestand van het surveydatabestand in een gepseudonimiseerd surveydatabestand. Enkel de gegevens die gebruikt worden voor de weging blijven in dit bestand behouden (geslacht, leeftijdscat. (5 cat.), verstedelijkingsgraad (3 cat.);

- Ten laatste na 6 maanden na de doorgifte van het gepseudonimiseerde surveydatabestand worden de initiële gegevens die ontvangen werden van het Rijksregister vernietigd door VSA.

De Verzoeker geeft ook aan dat er zal gewerkt worden met een veldwerkbureau. De taken die dit veldwerkbureau zal volbrengen zijn de volgende:

- De opmaak van de vragenlijst, in overleg met de Verzoeker;

- Het ontvangen van het basissteekproefbestand met hierin naam, voornaam, postadres, pseudonummer, geslacht en leeftijdscategorie (doorgegeven via de TTP);

- Versturen van de introductiebrief aan de steekproefpersonen met weblink naar de webenquête. Dit gebeurt a.d.h.v. een unieke code, die het veldwerkbureau heeft toegekend, met als doel in de volgende zending enkel nog respondenten aan te schrijven die nog niet hebben geantwoord. Deze unieke code is een code die enkel door de verwerker gebruikt wordt in functie van opvolging van de respondent;

- Versturen van een herinneringsbrief naar de steekproefpersonen die nog niet deelnamen aan de webenquête;

- Verzamelen van de data in het surveydatabestand;

- Overmaken van het surveydatabestand aan de TTP. De TTP pseudonimiseert het surveydatabestand met enkel de variabelen geslacht, leeftijd (5 cat.), verstedelijkingsgraad (3 cat.) als kenmerk van het basissteekproefbestand;

- Na kwaliteitscontrole en weging door de TTP ontvangt het veldwerkbureau het gepseudonimiseerde surveydatabestand;

- Vanaf dit moment wordt er enkel verder gewerkt met het gepseudonimiseerde surveydatabestand. Het veldwerkbureau staat daarna in voor de wetenschappelijke analyse van de verzamelde onderzoeksgegevens in nauw overleg met de Verzoeker en het neerschrijven van deze gegevens in een wetenschappelijk rapport;

- Ten laatste 6 maanden na doorgifte van het gepseudonimiseerde surveydatabestand door de VSA aan het veldwerkbureau wordt het basissteekproefbestand vernietigd door zowel de VSA als het veldwerkbureau.

Schematisch zal het onderzoek dus als volgt verlopen:

1	Het Rijksregister trekt de steekproef en bezorgt de gevraagde persoonsgegevens aan de vertrouwde derde partij (TTP), de VSA. Dit is het basissteekproefbestand.
2	De VSA voert een kwaliteitscontrole uit op het basissteekproefbestand en zal de variabele verstedelijkingsgraad aanmaken op basis van de NIS-code. Er worden drie niveaus onderscheiden: Antwerpen/Gent, 11 overige centrumsteden, rest van Vlaanderen. De VSA maakt een pseudonummer aan, zodat in een latere fase de non-responsanalyse en weging uitgevoerd kan worden (zie fase 4). Indien dit in orde wordt bevonden, maakt de VSA het basissteekproefbestand over aan het veldwerkbureau.
3	Het veldwerkbureau verzendt de uitnodigingsbrieven op basis van het basissteekproefbestand, met de vraag om deel te nemen aan de online enquête. Vervolgens verzamelt het veldwerkbureau de surveyresultaten. Het veldwerkbureau verzamelt dit in het surveydatabestand. Dit surveydatabestand bestaat uit de surveyresultaten + het basissteekproefbestand.
4	Het veldwerkbureau maakt het surveydatabestand over aan de VSA. De VSA voert de controle (non-respons) uit en voert de weging uit. De nodige variabelen voor de weging zijn: geslacht, leeftijdscategorie (5 categorieën) en verstedelijkingsgraad (3 categorieën). Daarna pseudonimiseert de VSA het surveydatabestand (d.w.z. dat de VSA het basissteekproefbestand ontkoppeld van het surveydatabestand, enkel de variabelen gebruikt voor de weging blijven in het gepseudonimiseerde surveydatabestand).
5	Daarna bezorgt de VSA het gepseudonimiseerde surveydatabestand aan het veldwerkbureau en aan de Verzoeker. De Verzoeker ontvangt eveneens het gepseudonimiseerde surveydatabestand om de analyses die het veldwerkbureau uitvoert mee op te volgen en om latere (parlementaire) vragen te kunnen beantwoorden. Vanaf nu wordt er enkel verder gewerkt met het gepseudonimiseerde surveydatabestand.
6	Het veldwerkbureau gaat op basis van het gepseudonimiseerde surveydatabestand analyses uitvoeren en stelt een rapport op met de uiteindelijke bevindingen van het onderzoek.
7	Vervolgens bezorgt het veldwerkbureau het rapport aan de Verzoeker.
8	Ten laatste na 6 maanden na doorgifte door VSA van het gespeudonimiseerde surveydatabestand, worden de initiële gegevens die ontvangen werden van het Rijksregister ("basissteekproefbestand") vernietigd, zowel door VSA, als door het veldwerkbureau. Wanneer in uitzonderlijke gevallen tijdens de analyse contradictorische gegevens te vinden zijn in het gepseudonimiseerde surveydatabestand, kan het veldwerkbureau dit nakijken in het "basissteekproefbestand".

2.4.2 Technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen

De Verzoeker geeft aan een functionaris voor de gegevensbescherming te hebben aangewezen.

Uit de door de Verzoeker verstrekte documenten blijkt dat hij een veiligheidsbeleid heeft en dit ook op het terrein uitvoert.

De beschrijving van de maatregelen die zijn genomen om de veiligheid, de integriteit en het vertrouwelijk karakter van de gegevens te waarborgen, kan als voldoende en bevredigend worden beschouwd.

In dit verband wordt de Verzoeker eraan herinnerd dat hij als verwerkingsverantwoordelijke instaat voor het nemen van passende veiligheidsmaatregelen om de persoonsgegevens, waaronder die uit het Rijksregister, te beschermen.

2.5 Categorieën van gegevens - Proportionaliteit

2.5.1 De naam en voornamen

De diensten van het Rijksregister zullen de naam en voornamen na het trekken van de steekproeven meedelen aan de VSA.

De VSA en het veldwerkbureau, mogen de naam en voornamen van de personen getrokken door middel van de steekproef vervolgens gebruiken voor de kwaliteitscontrole en om contact op te nemen en deelname aan de survey te vragen.

2.5.2 De geboortedatum

De Verzoeker vraagt om van de geboortedatum enkel het geboortejaar mee te delen aan de VSA, in functie van de steekproeftrekking naar leeftijd (vanaf 18 jaar tot en met 85 jaar op het moment van de steekproeftrekking) en dit in functie van een perfecte steekproefsample op basis van populatie te verkrijgen. De VSA zal instaan voor een kwaliteitscontrole en de weging ten einde de wetenschappelijke betrouwbaarheid van deze survey in beeld te brengen.

2.5.3 Het geslacht

De evolutie naar een maatschappij waarbij de aanspreking meer en meer geslachtsneutraal wordt en waarin discriminatie op basis van geslacht (wat niet in deze aanvraag specifiek aan de orde is) delicaat is, kan het geslacht enkel in uitzonderlijke omstandigheden of wanneer wettelijke redenen voor handen zijn, worden medegedeeld.

Het geslacht is nodig om de steekproeftrekking naar geslacht te kunnen bewerkstelligen om zo een perfecte steekproefsample op basis van populatie te verkrijgen. De VSA zal instaan voor een kwaliteitscontrole en weging ten einde de wetenschappelijke betrouwbaarheid van deze survey in beeld te brengen.

2.5.4 De nationaliteit

De Verzoeker geeft aan dat mededeling van dit gegeven noodzakelijk is om de groep met Oekraïense nationaliteit te kunnen selecteren. Hiervoor zal worden getoetst naar nationaliteitscode 143: Oekraïense nationaliteit, dit om tijdelijk ontheemden met een andere nationaliteit uit te sluiten. De Verzoeker vraagt hierbij te kijken naar de eerst gekende nationaliteit in het Rijksregister.

2.5.5 De hoofdverblijfplaats

Dit gegeven zal gebruikt worden om de steekproef af te bakenen tot enkel personen woonachtig in het Vlaams gewest, en om contact op te nemen met de steekproefpersonen. Ook zal de VSA op basis van dit gegeven de variabele verstedelijkingsgraad aanmaken en instaan voor een kwaliteitscontrole en de weging ten einde de wetenschappelijke betrouwbaarheid van deze survey in beeld te brengen.

2.5.6 De verblijfstoestand voor de vreemdelingen bedoeld in artikel 2

De Verzoeker geeft aan dat mededeling van de reden van verblijf nodig is, meer bepaald de bijzondere informatie over de tijdelijke bescherming in IT 202 (2.3.0). Dit is nodig omdat het een specifiek onderzoek betreft naar Oekraïense ontheemden.

2.6 Frequentie

Het betreft een éénmalige steekproef van 10.000 personen.

2.7 Gemachtigde personen

De Verzoeker zal nooit toegang hebben tot de ruwe gegevens.

De VSA zal in het kader van de doelstelling van deze machtiging dan ook als derde vertrouwenspersoon optreden.

2.8 Mededeling aan derden

De Verzoeker ontvangt geen gegevens uit het Rijksregister en kan deze dan ook niet aan derden versturen. De resultaten van de onderzoeken kunnen dan ook enkel gepseudonimiseerd of geanonimiseerd worden gedeeld met derden.

2.9 Duur van de machtiging

De taken die aan de Verzoeker zijn toegewezen, zijn niet beperkt in de tijd. De Verzoeker vraagt een machtiging met een duurtijd van 5 jaar, waarbij de Verzoeker aangeeft dat indien de situatie in Oekraïne nog lange tijd zal duren, het kan zijn dat het onderzoek bv. binnen 3-4 jaar opnieuw uitgevoerd wordt om de situatie op te volgen. De Verzoeker geeft aan momenteel moeilijk te voorspellen, gezien de onvoorspelbaarheid van deze crisissituatie.

Het betreft evenwel een eenmalig onderzoek, waarbij het niet zeker is of een bijkomend onderzoek zal plaatsvinden. Hierdoor kan enkel met huidig onderzoek rekening worden gehouden.

Op het moment van het indienen van de aanvraag wordt de duurtijd van de bevraging, bestaande uit een voorbereidende en uitvoerende fase, geschat op 1 jaar en 10 maanden. Om rekening te houden met enige vertraging kan de machtiging worden verleend tot en met 1 januari 2029.

2.10 Wijzigingen

De automatische mededeling van de aan de gegevens aangebrachte veranderingen wordt niet gevraagd, aangezien de Verzoeker geen toegang tot de registers vraagt.

2.11 Bewaartermijn

Ten laatste na 6 maanden na doorgifte van het gepseudonimiseerde surveydatabestand door de VSA aan het veldwerkbureau, worden de initiële gegevens die ontvangen werden van het Rijksregister vernietigd, zowel door VSA, als door het veldwerkbureau.

2.12 Gegevensstroom

De gegevensstroom wordt duidelijk beschreven in de aanvraag die de Verzoeker heeft ingediend.

3. Beslissing

De Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris,

Beslist dat de diensten van het Rijksregister gemachtigd zijn, met het oog op het trekken van de steekproeven onder de voormelde voorwaarden, toegang te hebben tot de gegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid:

- 1° (naam en voornamen),
- 2° (geboortedatum),
- 3° (geslacht),
- 4° (nationaliteit),
- 5° (hoofdverblijfplaats),
- 14° (verblijfstoestand voor de vreemdelingen bedoeld in artikel 2),

van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

Beslist dat de VSA als derde vertrouwenspersoon gemachtigd is, voor de uitvoering van de voormelde doeleinden en onder de voormelde voorwaarden, steekproeven te ontvangen van de gegevens bedoeld in artikel 3, eerste lid:

- 1° (naam en voornamen),
- 2° (geboortedatum),
- 3° (geslacht),
- 4° (nationaliteit),
- 5° (hoofdverblijfplaats),
- 14° (verblijfstoestand voor de vreemdelingen bedoeld in artikel 2),

van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

Beslist dat de Verzoeker via gepseudonimiseerde bestanden, voor de uitvoering van de voormelde doeleinden en onder de voormelde voorwaarden, van de VSA de gegevens mag ontvangen bedoeld in artikel 3, eerste lid:

- 2° (geboortedatum),
- 3° (geslacht),
- 5° (hoofdverblijfplaats),

van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.

Beslist dat deze machtiging verleend wordt tot en met 1 januari 2029.

Bernard QUINTIN,

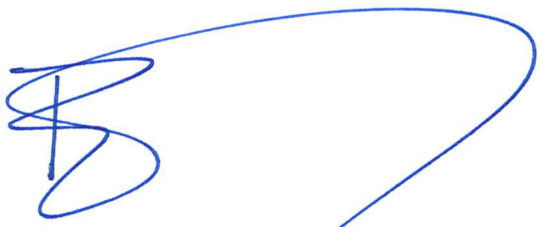

Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris.